

Õppemeetodid ja nende rühmitamine

Üldine ülevaade õppemeetoditest ja nende rühmitamine

Õpikeskkond:

Kursus:

Raamat:

Printija:

Kuupäev:

[TÜ Moodle](#)

Aktiivõppemeetodid e-õppes (P2AV.TK.318)

Õppemeetodid ja nende rühmitamine

Hele Moor

pühapäev, 3 veebruar 2013, 22:46

Sisukord

- [Õppemeetodid](#)
- [Õppemeetodite rühmitamine](#)
- [Õpiväljundid ja õppemeetodid](#)
- [Kasutatud allikad](#)

Õppemeetodid

Mari Karm

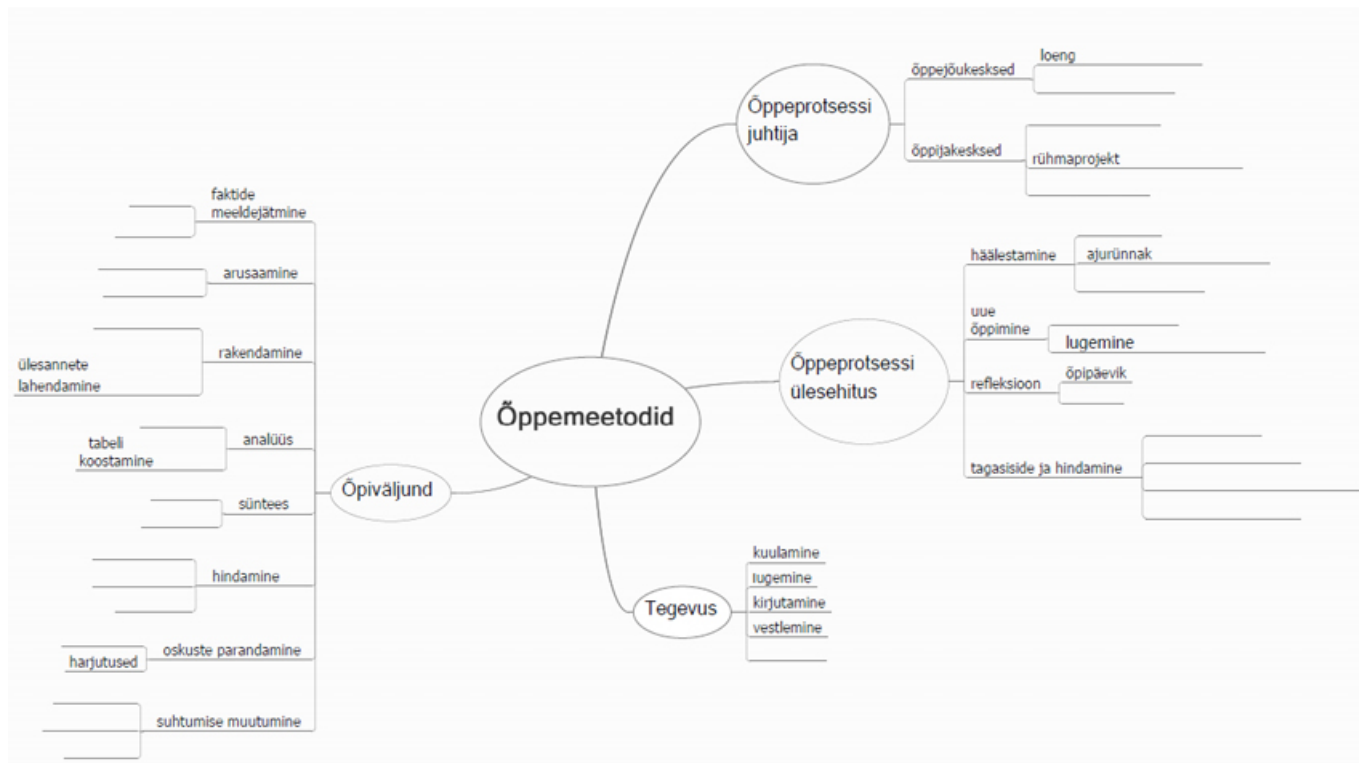

Õppemeetod on õpetava ja õppiva poole ühistegevuse viis, mida kasutatakse õppe-eesmärkide saavutamiseks. Õppemeetod hõlmab õppejõu tööviisi – õpetamismeetod - ning õppija (üliõpilase) tööviisi - õpimeetod. Juhtiv pool on õppejõud, kes valib tööviisi (õppemeetodi), mille abil ta esitab õppematerjali (aine) ja juhib õppija tööviisi (õpimeetod).

Meetodite teadlikul valikul tuleks arvestada õppeprotsessi eesmärke, õpiväljundeid, aine ja üliõpilaste eripära, üliõpilaste kogemusi meetodite kasutamisel, õpikeskkonna tingimusi, õppejõu enda oskusi ja kogemusi meetodite kasutamisel jne. Tegelikult peegeldab meetodite valik üsna palju õppejõu arusaamu õppimisest, tema enda ja õppijate rollist õppeprotsessis. Käsitledes meetodite kasutamist täiskasvanute koolitamisel osutab Peter Jarvis meetodi valikule kui olulisele faktorile, mis on seotud "mitte ainult õpitava aine sisu, vaid ka õpetaja filosoofiaga" (Jarvis 1998: 230).

Õppemeetodite rühmitamine

Meetodite valik on tohutu suur ning parema ülevaate saamiseks võib neid rühmitada erinevate tunnuste alusel (vt skeem).

Kui hinnata õppemeetodite kasutusvõimalusi, siis on oluline eristada, kellel on ühe või teise meetodi puhul põhiline roll õppeprotsessi juhtimisel ning kelle vahel toimub suhtlemine. Sellest lähtuvalt jaotab Peter Jarvis (1998: 144 – 171) õppemeetodid kahte suurde rühma: **õpetajakesksed meetodid** (loeng, demonstratsioon, suunatud diskussioon jt) ning **õppijakesksed**. Õppijakesksed meetodid on omakorda jagatud õppijakeskseteks rühmameetoditeks (ajurünnak, suminarühmad, debatt, paneel jt) ning õppijakeskseteks individuaalmeetoditeks (ülesanne jt). Ka Lindgren ja Suter raamatus “Pedagoogiline psühholoogia koolipraktikas” peavad oluliseks meetodite analüüsi kriteeriumiks õpetaja ja õpilaste kommunikatiivsete suhete tüüpi (Lindgren, Suter 1994:301).

Õppemeetodeid võib rühmitada ka õppeprotsessi ülesehitusest lähtuvalt, arvestades seda millises õppeprotsessi etapis on sobivam kasutada üht või teist meetodit. **Õppeprotsessi alguses** on oluline kasutada õppemeetodeid, mis aitavad üliõpilastel häälestuda õppimisele, äratada huvi, seada eesmärgid või äratada eelteadmisi (nt ajurünnak, põhimõistete defineerimine).

Uue õppimise etapis on oluline toetada uue materjali tähendusse süvenemist ning uue informatsiooni ühendamist tuttavaga (nt suhtluspõhine loeng, iseseisev lugemine, küsimuste esitamine). Sügavamalt õppimist toetavad sellised õppemeetodid, mis lisaks uue info edastamisele suunavad üliõpilasi oma mõistmis- ja õppimisprotsessi teadlikumalt jälgima.

Tähenduse **refleksiooni** etappi sobivad õppemeetodid, mis toetavad õpitu kasutamist uutes seostes ja uutes olukordades ning isikliku tähenduse loomist (omapoolse suhtumise kujundamine) (nt ülesannete lahendamine, kokkuvõtete kirjutamine).

Tagasisidet ja hindamist kavandades on mõistlik läbi mõelda, kuidas on kooskõlas õppeprotsessi jooksul kasutatud õppemeetodid ja kavandatavad hindamismeetodid.

Keeleõppes on sageli otstarbekas rühmitada õppemeetodeid tegevuse alusel: lugemis-, kuulamis-, vestlus- ja kirjutamisülesanded. Kindlasti on ka teistes valdkondades õppejõul kasulik mõelda, mis on see tegevus, mida üliõpilased peaksid harjutama ning milliste õppemeetodite kaudu on võimalik seda teha.

Õpiväljundid ja õppemeetodid

Väljundipõhises õppes peaksid õpiväljundid, hindamisviisid ja õppemeetodid moodustama kooskõlalise terviku ning seetõttu võib õppemeetodeid rühmitada ka selle alusel, kuidas üks või teine õppemeetod toetab kavandatud õpiväljundite saavutamist.

Kui õpiväljundina on määratletud, et üliõpilane oskab töötada rühmas, siis on oluline õppeprotsessi jooksul kasutada mõnda rühmatöö (rühmaprojekt, mosaiik vms) meetodit. Kui õpiväljundina on määratletud, et üliõpilane oskab teadmisi rakendada, siis on kindlasti vajalik ainekursuse jooksul kasutada rakendamist võimaldavaid õppemeetodeid (ülesannete lahendamine, praktilised harjutused, laboritööd, juhtumi analüüs vms). Kui õpiväljundina on sõnastatud, et üliõpilane oskab analüüsida, siis kindlasti ei piisa, et õppejõud toetab vaid teadmiste meeldejätmist, vaid oluline on kasutada meetodeid, mis võimaldavad analüüsioskust arendada (diskussioon, analüütiline essee, võrdleva tabeli või mõistekaardi koostamine vms).

Õpiväljundite ja õppemeetodite vahel pole üks-ühest seost: ühe õpiväljundi saavutamist võivad toetada erinevad õppemeetodid, samuti võib üks õppemeetod (nt juhtumi analüüs) võib sobida erinevate õpiväljundite saavutamiseks (analüüs, süntees, teadmiste rakendamine).

Vajadusel tuletage meelde õpiväljundite sõnastamise põhimõtteid
http://primus.archimedes.ee/system/files/oppekava/juhend_veeb.pdf lk 29.

Kasutatud allikad

- Jarvis, P. (1998). Täiskasvanuharidus & pidevõpe. Teoria ja praktika. Tallinn: SE & JS.
- Lindgren, H.C., Suter, W. N. (1994). Pedagoogiline psühholoogia koolipraktikas. Tartu: Tartu Ülikool.